



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dictamen Illustrissimi ac Reverendissimi P. Mag. Fr.
Gabrielis Adarzo de Santander, Episcopi Viglevanensis,
Ad Interrogata respondens Circa Exclusivam, quandoque
à Principibus interpositam, ne ...**

Adarzo, Gabriel

Francofurti, 1660

[§. V.] Ostenditur ex praxi Ecclesiae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10517

& consequenter, quæ non excusat à culpâ , ut notum est , unde Elector non potest dicere , non teneor esse sollicitus &c. in præsentia Exclufivæ , absque crimine gravi.

§. V.

*Ex praxi Ecclesie ostenditur quòd debeat
audiri , & excipi Exclufiva ab Ele-
ctoribus.*

25 **M**Ajorem lucem accipient , quæ diximus à numero 14. si ponderetur id , quod hodie est in praxi , & observantia apud Romanam Curiam : ubi juxta Bullam Gregorij XIII. (quæ incipit *onus Apostolicum* , tom. 2. Bullarj) recipiuntur & examinantur Testes super vita & moribus eorum , qui ad regimen assumuntur Ecclesiarum : etiamsi tales ex domesticis Pontificis sint electi , cum tamen Sanctissimus semper eligat ex domesticis in Episcopos, quos bonos præsumit, doctos, prudentes, virtutibus ornatos, & quod pluris est, à se maximè expertos: ex quo sequitur, quòd informationes, quæ de moribus, & vita assumendorum fiunt, aliquid aliud investigent ultra ea, quæ Sanctissimus præsumit, & sunt ei nota in persona electa, illud nempe, quod

quod potuit latere Pontificem , & ejus Ministros :
 & quod non fuit facile ad ejus notitiam pervenire ex
 communi consuetudine & familiari convictu. Hoc
 ergo , quod fugit notitiam Sanctissimi in viro sibi
 familiari & domestico à se experto , & in bona æsti-
 matione habito , per examen testium investigatur :
 Et id ipsum aperit Exclusiva Eminentissimis Electo-
 ribus circa personam Caj. Ergo sicut sanctissi-
 mus judicat sibi necessarium , pro Electione Epis-
 copi particularis Ecclesiæ , investigare & audire , si
 quæ opponuntur contra personam à se notam , pro-
 motam & in bona æstimatione habitam : eadem
 ratione debent Eminentissimi Electores investigare
 & audire ea , quæ opponuntur Cajo eligendo ad
 regimen Universalis Ecclesiæ , etiam si Cajo aliàs sit
 eis notus , & in sana opinione habitus.

Ad hoc ipsum respiciebat antiqua , & lauda- 26
 bilis primitivæ Ecclesiæ consuetudo audiendi La-
 icos , tempore , quo aliquis in servitium Eccle-
 siæ cooptabatur , juxta illud Apostoli *oportet illum testi-
 monium habere bonum ab his , qui foris sunt.* De quo argu-
 mento plura in Epistolis ad Timotheum , & ad
 Titum , & frequentissimè etiam in Sacris Canoni-
 bus. Hac de causa Plebis & Populi depositiones re-
 cipiebantur ante Ordinationes Præbyterorum , &

M

Epis-

Episcoporum , ut videre est in omnibus fere Conci-
 lijs, quæ per octo priora sæcula fuere celebrata. Con-
 sule Pamelium in notis ad Epistolam 68. D. Cypriani
num. 2. Vide Vasquez *tomo 3. in 3. p. disp. 244. cap. 5.* Du-
 alium de Pontifice 3. p. *quæst. 6.* qui omnes plura
 afferunt ad intentum.

27 Nec miretur quis , quòd aliqua lateant Sacros
 Electores circa mores alicujus de Collegio , quæ ta-
 men uni , aut alteri Principum non sint ignota ; nam
 (ultra ea , quæ supra diximus de secreto , quo res bel-
 licæ geruntur , quarumque penetratio de Principum
 est officio , non de Cardinalium ministerio) contin-
 git sæpè in negotijs minoris Sacramenti , domesti-
 cos ignorare aliqua , quæ unus extraneus percallet.
 Hac prænotione instructa Sacrosancta Mater Eccle-
 sia, dum accingitur Diaconos promovere ad Presby-
 teratûs Ordinem , Laicum quemque de Populo ex-
 hortatur , ut pandat & proferat, si quid scit correcti-
 one dignum in conversatione , & moribus Diaco-
 norum sibi domesticorum.

Audiamus Pontificem consecratorem : *Quoniam,*
Fratres Charissimi, (verba sunt Ecclesiæ) *Reactoris navis &*
navigio deferendis eadem est vel securitatis ratio , vel communis
timoris. Par eorum debet esse sententia , quorum causa communis
existit. Neque enim frustra fuit à Patribus institutum , ut de
electi-

electione illorum, qui ad regimen altaris adhibendi sunt, consulatur etiam Populus: quia de vitâ & conversatione præsentandi, quod nonnunquam ignoratur à pluribus, scitur à paucis: & necesse est, ut facilius ei quis obedientiam exhibeat Ordinato, cui assensum præbuerit Ordinando. Horum siquidē Diaconorum, in Presbyteros ordinandorum, conversatio (quantum mihi videtur) probata, & Deo placita existit, & digna (ut arbitror) ecclesiastici honoris augmento. Sed ne unum fortasse, vel paucos, aut decipiat assensio, aut fallat affectio, sententia est expetenda multorum. Itaque quid de eorum actibus, aut moribus noveritis, quid de merito sentiatis, libera voce pandatis, & his testimonium Sacerdotij, magis pro merito, quàm affectione aliqua tribuatis. Si quis igitur habet aliquid contra illos, pro DEO & propter DEVM, cum fiducia exeat, & dicat. Haec tenens Ecclesia: Pontificale Rom. titulo de ordinat. Presbyt. in monit. ad Populum: Ex quibus verbis aliqua intercepta videram apud Dualium, dicta quest. 6. folio 387. quæ ipse refert ex Concilio Cartaginensi III: Et ut verum fatear, minimè verba inveni, sententiam inveni, & repetitam: Sat nobis autoritas Ecclesiæ verba huiusmodi per os Pontificis proferentis.

Ad quæ verba attentum desidero Lectorem, & 28
oro ponderet, quòd Ecclesia, postquam affirmat bonam sibi videri, & DEO placitam ordinandi in Presbyterum conversationem, immò se credere, dignum cum existere augmento ecclesiastici honoris: quippè

quæ cum diu familiarem, & domesticum est exper-
ta in Subdiaconatûs & Diaconatûs ministerio servi-
entem: profitetur tamen desiderare Populi depo-
sitionem super moribus ordinandi, de quibus ipsa
fatetur se sufficienter instructam, rata (& benè) quòd
possit in promovendo inveniri defectus, ordina-
tionem impediens, qui Rectorum Ecclesiæ oculatissi-
mam attentionem fugiat, & tamen ab uno vel alte-
ro circumstantis Plebis sciatur: Unde concludit:
*Monco vos, ut liberâ voce pandatis, quid de eorum actibus &
moribus noveritis, & si quis habet aliquid contra illos (scilicet
ordinandos) pro Deo, & propter Deum, cum fiduciâ exeat
& dicat: nam licet ordinandorum conversatio probata & Deo
placita (meo videri) existat, expetenda tamen est sententia mul-
torum, quia de vitâ & moribus ordinandi, quod nonnunquam
ignoratur à pluribus, scitur à paucis.*

29. Iste est casus præsentis Controversiæ. Eminen-
tissimi Cardinales in procinctu promotionis facien-
dæ de Cajo ad sacrum Pontificatûs honorem, etiam
si conversationem ejus per multum temporis sint ex-
perti, & eam probatam, ac Deo placitam existere
judicaverint, cum tamen sæpè contingat, quòd de-
fectus aliquis eligendi, qui ignoratur à pluribus, sci-
atur à paucis, ut rectè sanctèque procedant, audire
debent (si non rogant) à Principibus Exclusivam;
nam

nam etiam si Principes pauci dici possint, penetrare tamen valent defectum animi inquieti, & belligerosi (promotionem Caij hic & nunc impediendam) à toto Sacro Collegio ignoratum, aut saltem à multis de illo: Quoniam ad eos, qui defectum ignorant, dirigitur Exclusiva præcisè: non ad illos, qui defectum talem agnoscunt: hi namque non indigent Exclusivâ: Sat enim ad excludendum est eis ipsa sua animi probitas, & rectitudo.

§. VI.

Dubium suboritur, & resolvitur.

Sed emergit statim difficultas, nam ex dictis videtur 30 inferri, quòd teneantur Eminentissimi Electores rogare à Principibus, tanquam peritis in arte belli, & pacis, an habeant quod opponant alicui de sacro Collegio; quod quidem durum videtur & impracticabile.

Huic difficultati satisfacere possemus dicendo, nec id durum esse, nec impracticabile; & incipiendo ab ultimo, dico facile esse interrogare ab Oratoribus Principum, qui Romæ resident, si habent aliquid huiusmodi in mandatis: Nec durum debet

M 3

hoc